

Rechtbank Gelderland
afdeling Bestuursrecht
locatie Arnhem
Postbus 9030
6800 EM Arnhem

Doesburg, 11 mei 2015

Betreft: Beslissing op beroep inzake het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen van drie gebouwen van elk 23 woonzorgeenheden en 1 zorgunit aan de Snippendaalseweg 26 te Rheden.

Beroepschrift niet-ontvankelijkheid Heemschut

Geachte College,

De vereniging Bond Heemschut, Vereniging tot bescherming van cultuurmonumenten in Nederland, gevestigd te Amsterdam Nieuwezijds Kolk 28 1012 PV, appellante dan wel Bond Heemschut, heeft kennisgenomen van het besluit op bezwaar d.d. 01 april 2015 van het college van B&W van de gemeente Rheden, ook wel verweerders. (productie 1)

Appellante is bij haar eerder bij verweerders ingediende bezwaar niet-ontvankelijk verklaard.(productie 2)

Appellante is het onder meer niet eens met de stelling dat zij geen belanghebbende zou zijn in de zin van artikel 1:2 lid 1 en 3 van de Awb.

De Bond Heemschut heeft een lange staat van dienst (sinds 1911!). Heemschut heeft in haar meer dan 100-jarige staat van dienst diverse keren te maken gehad met gerechtelijke procedures. Bij de Raad van State en lagere rechtbanken zijn wij nimmer niet-ontvankelijk verklaard.

Exemplarisch wordt verwezen naar een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 11 november 2014, kenmerk 201308969/1/A1. Ook lagere rechtbanken hebben de ontvankelijkheid van Heemschut bevestigd. Specifiek is de overweging van ontvankelijkheidsverklaring getoetst aan artikel 1: 2, lid 3 van de Awb zoals door de Rechtbank Groningen van 29 augustus 2012, kenmerk Awb 12/437 en door de Rechtbank Haarlem van 3 februari 2011, kenmerk Awb 10/512.

Ter informatie vindt u, als bijlage, een overzicht van uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en van lagere rechtbanken. Daaruit blijkt dat verschillende rechters hebben aangegeven dat Heemschut wel belanghebbende is, gelet op de statutaire doelstelling en feitelijke werkzaamheden.(productie 3)

Ook de eigen commissie bezwaarschriften van de gemeente Rheden heeft in haar advies van 15 januari 2015 (productie 4) nochtans geen reden gezien om Heemschut niet-ontvankelijk te verklaren. Op pagina 3 van dit advies wordt in alinea 3 uitvoerig gemotiveerd op welke gronden de commissie tot de beslissing van ontvankelijkheid is gekomen

Wellicht ten overvloede melden wij nog dat Heemschut al meer dan 10 jaren betrokken is geweest bij de ontwikkelingen rond landgoed Rhederhof. De gemeente Rheden heeft ons al die jaren nooit als gesprekspartner geweerd. Wij vinden het vreemd dan nu niet als belanghebbende te worden aangemerkt.

Heemschut in haar belang getroffen

In de beslissing op bezwaar wordt door verweerder op pagina 3, onder 2.1.2 (Belanghebbende), toegelicht op grond waarvan de gemeente van mening is dat Bond Heemschut geen belanghebbende is in de zin van artikel 1: 2, lid 1 en 3 van de Awb. Daarbij wordt, in eerste instantie, verwezen naar artikel 2 van de Statuten van de vereniging dd. 10 september 2014, dat als “te algemeen” is geformuleerd.(productie 5). In dit verband wijzen wij er op dat Bond Heemschut een landelijk opererende vereniging is die zich inzet voor de schoonheid en het historisch-ruimtelijk karakter van Nederland in algemene zin en van cultuurmonumenten in het bijzonder. Deze formulering van artikel 2, eerste lid, is daarvoor bewust gekozen.

Juist de schoonheid en het historisch-ruimtelijk karakter van het gebied zijn in het onderhavige geval ernstig in het geding. Daarmee worden de door Heemschut omschreven belangen rechtstreeks getroffen.

In artikel 2, lid 2, wordt duidelijk aangegeven op welke wijze Heemschut haar doelstelling wil bereiken. Op grond van het bovenstaande is appellante van mening als belanghebbende te kunnen worden aangemerkt.

Vervolgens stelt de verweerder in haar Beslissing op bezwaar dat

1. geen sprake is van een cultuurmonument;
2. het bestreden besluit niet raakt aan de doelstelling op het behoud, de bescherming en instandhouding van de schoonheid en het historisch-ruimtelijk karakter van Nederland;
3. door realisatie geen aantasting plaats vindt van landschappelijke en cultuurhistorische elementen in de directe omgeving van de locatie.

Appellante reageert hier in het algemeen op.

In het Huishoudelijk Reglement d.d. 13 maart 2004 staat wat wij doen aan feitelijke werkzaamheden ter ondersteuning van onze statutaire doelstelling.(productie 6) Het desbetreffende bezwaarschrift past daarin. In artikel 1., lid 2, staat omschreven wat wij verstaan onder cultuurmonumenten. Deze is zo gesteld dat onder cultuurmonumenten iedere ruimtelijke structuur begrepen kan worden, waaronder landschappelijk-historische waarden..

Het gehele landgoed Rhederhof, waarvan het perceel Snippendaalseweg 26, altijd deel heeft uitgemaakt, is onderdeel van de landgoederenzone langs de Zuidelijke en Oostelijke Veluwezoom. Hier heeft zich in de loop van de tijd een bijzonder waardevol cultuurhistorisch landschap ontwikkeld, geïnspireerd op de geologische en geomorfologische kenmerken van het gebied, Het Gelders Arcadië. Op grond hiervan en als gevolg van de bijzondere kenmerken die daaruit zijn ontstaan, is het gebied cultuurhistorisch van grote waarde voor Gelderland en geheel Nederland.

Eén en ander wordt treffend beschreven in het door het Gelders Genootschap geïnitieerde en door Stichting Matrijs, Utrecht in 2009 uitgegeven boek "Gelders Arcadië", Atlas van een buitenplaatsenlandschap. Landgoed Rhederhof staat daar vermeld als nr. 86 in de bijbehorende zakatlas. De gemeente Rheden heeft zich vierkant achter de doelstellingen van Nieuw Gelders Arcadië gesteld en dat bezegeld met een plechtige ondertekening. Het nu ontkennen van de cultuurhistorisch-landschappelijke context van het gebied waarin het bouwplan is gelegen staat haaks op de bovengenoemde ondertekening.

Naast het vorenstaande wijzen wij er op dat het gebied behoort tot het Nationaal Landschap en als zodanig nationaal van grote waarde is.

Daarmee zijn de aangevoerde argumenten van de gemeente, in haar Beslissing op bezwaar op pagina 3, niet juist en gaan voorbij aan het waardevolle historisch-ruimtelijke karakter van de omgeving waarin het perceel is gelegen.

Het via de omgevingsvergunning te verlenen bouwplan zal de druk op het bestaande landgoed Rhederhof en de omgeving daarvan sterk vergroten. De te realiseren bouwwerken zullen de bestaande cultuurhistorische waarden in hoge mate schaden door de massaliteit (80 % meer) en de compactheid van de gebouwen, omdat het niet de geleding kent van het huidige gebouw. Vooral door de voorgestelde situering zal de beleving van de Veluwerand sterker negatief beïnvloed worden dan nu het geval is. Immers, als gevolg van het oplopende reliëf van het terrein gaan de achterste twee gebouwen meer overheersen in het landschapsbeeld. Het daarvoor geplaatste bouwwerk vult, door de situering ervan, visueel de open ruimte tussen de achterste twee. De reeds genoemde massaliteit en compactheid die daardoor ontstaat, drukt de naast gelegen rijksmonumentale villa (recent gerestaureerd)

geheel weg. Het argument dat, met het oog daarop, de geprojecteerde gebouwen meer naar achteren (noordwaarts) zijn geplaatst zal hierop geen enkel effect hebben. De conclusie moet daarom zijn dat een verdere aantasting, op de schaal van de verleende omgevingsvergunning, altijd een blijvende negatieve invloed op het karakter van de omgeving zal hebben. Dat geldt ook voor de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorisch belangrijke elementen.

Het landgoed Rhederhof, met inbegrip van het huidige bouwperceel Snippendaalseweg 26, is, toen het tegenwoordige bejaardenhuis daar werd gebouwd, als "landgoed" aangeduid in het bestemmingsplan. De stichting daarvan werd door de provincie in eerste instantie niet goedgekeurd, omdat "de gronden uit landschappelijk oogpunt als zeer waardevol [zijn] te beschouwen". Voor een nadere toelichting op de gang van zaken destijds verwijst Heemschut naar het beroepschrift (productie 7) dat door de gezamenlijke organisaties is opgesteld tegen de Beslissing op bezwaar dd. 1 april 2015 van de gemeente. Het gaat daarin met name om de passages op blz. 4 (2^e + 6^e alinea), blz. 6 onder II.2 (toelichting: 2.2 Ruimtelijke hoofdstructuur (pag8/10)), blz. 7 (alinea 2 en 3) en blz. 13 (2^e alinea onderaan). De genoemde passages onderstrepen de landschappelijke en cultuurhistorische kwetsbaarheid en waarden van het gebied. Voor Heemschut zijn dit, nogmaals, de redenen waarom zij zich inzet voor het gebied.

Ten slotte verwijst Heemschut de Rechtbank naar het beroepschrift van de Stichting Behoud Historische Landgoederen Oostelijke Veluwezoom, die in gezamenlijk overleg is opgesteld en waarmee wij volledig instemmen.

Resumerend verzoekt appellante het besluit op bezwaar d.d. 01 april 2015, waarvan beroep te vernietigen en derhalve het onderhavig beroepschrift ontvankelijk en gegrond te verklaren en appellante ook ontvankelijk (te doen) verklaren in haar eerder ten processe ingediende bezwaarschrift.

Wij behouden ons het recht voor tot aanvullingen.

De machtiging voor ondergetekende (productie 8) zal zo spoedig mogelijk worden nagezonden.

Met veroordeling van verweerders in de kosten van het geding.

Hoogachtend,

ing.J.G.C. Scharren,
gemachtigde
Veerpoordijk 87,
6981 LA Doesburg

Producties:

1. Beslissing op bezwaar gemeente Rheden, dd 01 april 2015
2. Pleitnota ontvankelijkheid Heemschut dd. 24 november 2014
3. Ontvankelijkheid Heemschut in rechtszaken
4. Advies commissie Bezwaarschriften dd.15 januari 2015
5. Statuten Heemschut dd. 10 september 2014
6. Huishoudelijk Reglement dd. 13 maart 2004
7. Beroepschrift organisaties (delen I t/m III) dd. 07 mei 2015
8. Machtiging dd.